

УДК 347.763.1

Д.І. Жук, В.О. Лабенський, О.С. Храпко

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, Україна

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

D.I. Zhuk, V.O. Labenskyi, O.S. Khrapko

EXPERT ASSESSMENT OF TRANSPORTATION QUALITY

Для виявлення потреб пасажирів використовують різні методи. Одним із найнадійніших методів є анкетування або опитування пасажирів транспорту. З метою виявлення інтересів та переваг пасажирів було проведено анкетування. Опитування пасажирів проводилося шляхом випадкової вибірки респондентів.

Пасажири, як споживачі транспортних послуг, відрізняються один від одного потребами, можливостями. Це необхідно враховувати під час організації роботи транспорту.

У структурі пасажирських перевезень понад чверть пасажирів віком понад 60 років. Для них дуже важливо, щоб автомобіль їхав регулярно, з більш короткими інтервалами, можливо з мінімальними втратами часу очікування, а також можливість зайняти місце в салоні. Як правило, люди похилого віку мають пільги на проїзд, тому користуються переважно громадським транспортом, зазвичай тролейбусами.

Приблизно 2/3 від загального пасажиропотоку складає працездатне населення, з них 44% - що працюють, 16% - що навчаються. Ці категорії населення здійснюють трудові поїздки, створюючи години пік в буденні дні. Це обумовлює підвищений інтерес до проблеми транспортного обслуговування в ці часи. Особливу увагу необхідно приділяти скороченню витрат часу на поїздку і зниженню наповнення транспортного засобу.

Більше половини від загального числа поїздок, що здійснюються через залізничний вокзал у весняно-літній період, складають культурно-побутові поїздки. Враховуючи особливості залізничних маршрутів, можна сказати, що це в основному дачні поїздки, що здійснюються з тяжким багажем. У зв'язку із цим зростає потреба в транспортних послугах, ставляться особливі вимоги до рухомого складу, зростає потреба в підвищенні регулярності руху транспорту.

Більша частина пасажирів використовує при поїзді один вид транспорту, в деяких випадках використовується два види. Тому така важлива регулярність і узгодженість в роботі транспорту.

Час, що витрачається на поїздку, є одним з критеріїв оцінки якості транспортного обслуговування. У приміських перевезень, характерних для приміського залізничного транспорту, час на поїздку за звичай більший, ніж у міських. Більш за третину опитаних пасажирів витрачають на поїздку більше 40 хвилин. Для підвищення якості обслуговування необхідно збільшувати швидкість сполучення. Цього можна досягти підвищенням технічної швидкості, а також зниженням часу очікування транспорту (за рахунок зменшення інтервалів руху).

Для виявлення переваг пасажирів було запропоновано 100 респондентам проранжувати в порядку важливості наступні фактори по різних видах транспорту: час; зручність; ціна; надійність; безпека.

Результати обробки отриманих даних приведені в таблиці 1.

Відсоткові переваги респондентів по видах транспорту

Вид транспорту	Процентний розподіл респондентів					Разом
	Час	Зручність	Ціна	Надійність	Безпека	
Автобус	12,4	16,3	35,2	15,6	20,5	100
Тролейбус	11,3	13,3	42,6	15,6	17,2	100
Таксі	41,8	18,6	10,3	17,3	12,0	100

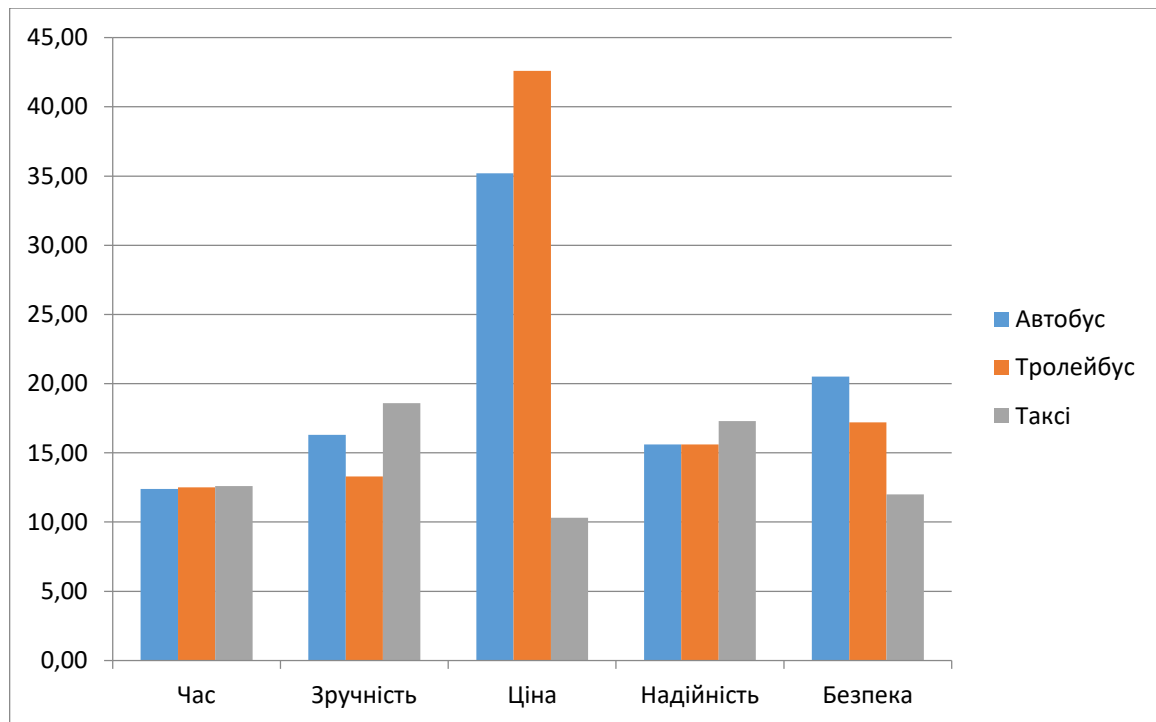

Рисунок 1. Відсотковий розподіл переваг респондентів

Після обробки даних в табл. 1 отримані умовні коефіцієнти переваг пасажирів з урахуванням чинників, що визначають споживчу цінність поїздки, а саме:

- автобуси-0,41;
- таксі -0,15;
- тролейбуси - 0,44.

Велику роль при організації руху пасажирського транспорту грає нерівномірність розподілу пасажиропотоків в часі і по окремих ділянках маршрутів. Тому, для ефективного використання рухомого складу і забезпечення високого рівня обслуговування пасажирів необхідно знати напрямлення, розміри і ступінь нерівномірності пасажиропотоків.